

Fecske

A HELYI KÖZÖSSÉG HÍREI

A tavaszi időjárás beálltával kezdetét vették a rendhagyó munkálatok, melynek keretein belül:

- megtörtént a szeméttelep **TELJESKÖRŰ** letakarítása, valamint a bekötőút kiigazítása, a nagyobb mélyedések zúzott kővel történő feltöltése. Továbbra is megkérnénk az igénybe vevő polgárokat, hogy a

hulladékot ne az út mellé, a környékbeli szántóföldekre, hanem a letakarított területre, a gödörhöz minél közelebb ürítsék le. Köszönjük szépen.

- a „Gazdakör” Mezőgazdászok Egyesülete, Önkormányzatunk mezőgazdasági osztálya, a Bácsfeketehegy Helyi közösség és a helybeli földművesek közös összefogással, az idei évben is megszervezték és elvégezték a határ utak rendezését, melynek keretein belül, közel 20 nyerges vontatónyi földet is biztosítottunk azokra a helyekre, ahol erre a legnagyobb szükség mutatkozott, természetesen ezt folytatni fogjuk, a

lehetőségekhez mérten. Köszönjük szépen minden résztvevőnek a pozitív hozzáállást, a kitartó, embert és gépet egyaránt nem kímélő munkát, valamint azoknak is, akik, a részvételi szándékuk ellenére, egyéb elfoglaltságukból kifolyólag nem tudtak részt venni az akcióban.

- elbontásra került és megkezdődtek a munkálatok településünk keleti oldalán lévő buszmegállón, vélhetőleg a hónap végéig megtörténik mindkettő megálló átadása.

- a közterületek karbantartási munkálatainak keretein belül, a KV kommunál Kishegyes vállalattal karöltve, megtörtént az újonnan megépült játszótér környezetének a rendezése, valamint bokortalanítást végeztünk a nagytemetőben, és a Titó Marsall utca Verbász felé vezető szakaszán.

Tisztelettel,
Juhász Attila

IZIDA HÍREI

“Adni jó, és kapni jó!”

Milyen közel állnak egymáshoz: adni – kapni. Március folyamán egyesületünk a Vajdasági Élelmi banktól nagyobb mennyiségű adományt kapott. Paprikát és paradicsomot mely egy részét a konyhánkban használtunk fel, a másik részét pedig a tagságnak, azok családjainak osztottunk szét. Most igazán átértük, hogy jó érzés ajándékot kapni valakitől, de még jobb érzés látni mások arcát örömmel telten ha kap valamit. A tavaszi vitamin feltöltés nagyon jól jött mindenkinek. A Holland HOE alap is részt vett a számlák

tisztázásában, tehát adományozó ügyfeleink együtt, közösen több jó ügy megvalósulását segítették elő részünkre. Időközben a Kishegyes község közbeszerzési eljárása is lebonyolításra került az akkreditált szociális szolgáltatásra – a fogyatékkal élő

személyek napközis foglalkozására. Az év kezdete, ha egy kicsit lassan is, de beindult, a fő, hogy a résztvevő vendégeink jól érzik magukat. Szülinapokat együtt ünnepeltük meg, jó kedvben, szeretetben. Az év számtalan csodával és változással jár, úgyhogy érdemes

méltóképpen megünnepelni magunkat is egy kicsit! Alkottunk sok szépet, szorgoskodtunk, beszélgetnek ami nagyon fontos az életünkben. Az üvegházunk is megtelt gyönyörű virág palántákkal...reméljük sokan felkeresnek bennünket azzal a céllal, hogy a tőlünk beszerzett virággal szépítse háza környékét. Várjuk az érdeklődőket!

Az év elején több pályázatot írtunk, részt vettünk kerekasztal beszélgetéseken – online, nemzetközi szervezésben is / Kanada, USA, Olaszország és Szerbia /. Sok újdonságot hallottunk amiből sok mindent szeretnénk beiktatni az egyesület munkájába. Voltak és

vannak kevésbé kellemes dolgok is, azonban reménykedünk a pozitív változásokban is. Szeretnénk felelősséget vállalni a nehéz helyzetben élő fiatalokért. Támogatásukkal célunk egy összetartó, értékekkel rendelkező közösség kialakítása.

Tartsanak velünk!

Önkéntes munkájukkal vagy adományukkal járuljanak hozzá valamilyen konkrét cél eléréséhez egyesületünkben. Kellemes húsvéti ünnepeket kívánunk!
P.J.

A Kozma Lajos Könyvtár hírei

Január 28-án olvasótermünk zsűfolasig megtelt érdeklődőkkel, ugyanis fiatal, tehetséges szavalónk, Vajda Noa Pálma első önálló verses estjével mutatkozott be. A produkció a Végláthatatlan víz – beszélgetések nagyapámmal címet kapta és a nagyapja emlékének ajánlotta. A műsort Hajvert Ákos szerkesztette, énekkel közreműködött Török Emese. Noa felkészítője Barta Júlia. Az est folytatásában egy kiállításra került sor, Sutus Pesti Emma festőművész Tájrezonanciák elnevezésű kiállítását Hajvert Ákos nyitotta meg.

Február 21-én dr. Bányai János halálának évfordulójára emlékeztünk. A megemlékezés részeként bemutatták Maurits Ferenc festőművész Tájvázlat figurákkal című ciklusának 22 darabját, amelyet 2009-ben, Bányai János tiszteletére készített. A kiállítást Bordás Győző író, szerkesztő nyitotta meg.

Március 18-án került sor a Podolszki József Irodalmi Emléknapra. A rendezvény idén is gazdag programmal várta a vendégeket. Elsőként a helyi temetőben a bácsfeketehegyi irodalmárokról emlékeztünk, és virágot helyeztünk el sírjukon. Ezt követően megkoszorúztuk a Podolszki József-emléktáblát a kultúrotthonban, ahol Hugyik Richárd, a Magyar Nemzeti Tanács végrehajtó bizottságának tagja mondott ünnepi beszédet, Kerekes Zalán pedig elszavalta egy Podolszki-verset. A program a könyvtárban folytatódott, ahol bemutatták Lovas Ildikó Szép Amáliák című könyvét. Az íróval Virág Gábor, a Forum Könyvkiadó Intézet igazgatója beszélgetett. Ez követően a Gion Nándor szépirodalmi pályázatok illusztrációiból készült kiállítást Kiss Natália képzőművész nyitotta meg, majd Berecz Gaál Brigitta és Németh Dezső bemutatta a szenttamási Gion Nándor Emlékházat. A műsort Vajda Noa Pálma verses összeállítás zárta, ami a Végláthatatlan víz – Beszélgetések nagyapámmal címet viseli. Az irodalmi emléknaphoz keretében kiosztották a Podolszki József publicisztikai pályázat díjait. Az idén a Csordás Katalin, Herceg Elizabetta és Tóth Péter összetételű zsűri értékelte a beérkezett írásokat. A zsűri ezúttal nem ítelt oda első díjat, hanem a második díjon osztott Komáromi Dóra Aki megtanította egész Vajdaságot irodalmat tanítani című írásával, valamint Seregély Orsolya A hivatás mindig megtalálja az embert című pályamunkájával. A harmadik díjat Kállai Göblös

Nikoletta nyerte, Ez nem piskóta című írásával. A Vajdasági Magyar Újságírók Egyesületének különdíját Gulyás Réka érdemelte ki, az Anya leszek című pályaművével.

A függöny mögött

A művelődési egyesület hírei

Ha számszerűsítve nézzük, a 2023-as év februárja és márciusa a művelődési egyesületben csendes időszak volt. Februárban egy rendezvény, márciusban egy szavalóverseny, egy színházi előadás, majd egy felújítás a kultúrotthon épületén. Ha a számok mögé nézünk, ha bepillantunk a felszín alá, intenzív forgalmat találunk: az egyesület néptánc, népi ének, népzene, versmondó, színjátszó és mesemondó szakosztályai, melyek összesen 100 gyermeket mozgatnak heti 1 - 2 alkalommal, folyamatosan dolgoztak. Felnőtt szakköreink: a makramé, a vesszőfonó és a bútorfestő szakkör összesen 15 taggal ugyancsak folyamatosan alkottak. A Topolyai Zeneiskola bácsfeketehegyi kihelyezett tagozata a közel 30 gyerekkel szintén működött a kultúrotthon falain belül, sőt, egy komoly versenyen is részt vettek márciusban. De végük akkor sorjában.

Rendezvények

2023. február 24-én szerveztük meg A feketehegyi háziasszony könyve c. Hungarikum-programunk zárórendezvényét. A 2021 őszén kezdődött programban összesen 60 falubeli vett részt: interjúalanyként, kérdezőként, oktatóként, tanulóként, konzulensként, könyvkészítőként. A zárórendezvényen bemutatásra került a hagyományismereti kutatómunkát összegző Konyhakincs című kiadvány, felléptek fiatal tamburásaink: a Feketicsi betyárok, és Nagypacsirtáink. Megnyitottuk Simonyi Zsófia fotókiállítását, és ételmustrát szerveztünk az Ízörző hétvégék sorozatában részt vett asszonyok finomságaiból. A kóstolón a jó hangulatról felnőtt tamburásaink gondoskodtak. Vége-hossza nem volna, ha a résztvevőket vagy a segítőket felsorolnánk, vagy név szerint köszönetet mondanánk minden megjelent vendégünknek – feketicsieknek, kunhegyesieknek, zentaiaknak, szabadkaiaknak, kishegyesieknek, újvidékieknek, adorjániaknak, bácskossuthfalviaknak, és a többieknek. Az eseményről megjelent fotók és sajtóanyagok bőven dokumentálják az eseményt. De mindenképpen ki kell emelnünk, hogy a program során Magyarország Agrárminisztériuma támogatásával a közösségünknek sikerült egy picit kidugnia a fejét a mindennapjainkat fojtogató szürkeségből, és a hagyományaink színeit megcsodálni, a hagyományaink hordozóit és éltetőit pedig magunkhoz ölelni. Kívánjuk, hogy a közösen megélt élmények adjanak még sokáig erőt a kincsek hordozásához és továbbadásához! Reméljük, hogy kiadványunk és az egyesületünk Youtube csatornáján megtekinthető videóanyagok a fiatal nők, feleségek, anyák számára sikeres fogódzót adnak majd a jövőben családjuk táplálásának kérdéseiben.

2023. március 4-én szervezte meg Bácsfeketehegyen a VM4K, a VMVE és az újvidéki Petőfi Sándor MMK a Mozdulj! Petőfi! – Petőfi 200 vajdasági program-sorozatának keretében a Petőfi szavalóverseny elődöntőjét 220 résztvevővel. Ezen az eseményen 8 versmondónk versenyzett Barta Júlia felkészítésével. Az alábbi eredményeket érték el:

Gál Lajos – arany minősítés;

Hajvert Zalán – arany;

Kerekes Tamara – arany;

Szatmári Lili – arany;

Varkula Anna – arany;

Faragó Petra – ezüst;

Nagy Zsóka – ezüst;

Török Viktória – bronz.

Március 5-én az Isteni Színháték Társulat – Divine Comedy Company a bácsfeketehegyi színházteremben bemutatta Verebes Ernő Koponyánk, körülbelül című színházi előadását, Karinthy Frigyes: Utazás a koponyám körül című regénye nyomán. Rendezte: Kálló Béla Jászai Mari-díjas színművész.

A Petőfi szavalóverseny döntőjét március 11-én tartották meg Újvidéken, ahová az egy héttel korábban arany minősítést kapott versmondók utazhattak. A döntőben két versmondónk szerzett díjat: Gál Lajos 2. helyezést, Hajvert Zalán 3. helyezést érte el saját kategóriájában. Felkészítőjük ezúttal is Barta Júlia volt.

Március 18-án a Podolszki emléknapp keretében Vajda Noa Pálma bemutatta Végeláthatatlan víz c. önálló estjét. Felkészítője Barta Júlia volt, közreműködött Török Emese énekkel. Rendezte: Hajvert Ákos.

Március 15 és 25. között felújítások folytak a kultúrotthonban, a próbatermek padlójának csiszolása, lakkozása és falfestés a próbatermekben és a lépcsőházban. A munkálatokat Kishegyes Község Önkormányzata biztosította. Gyönyörűek lettek a termek, most már csak vigyázni kell rá...

Szakcsoportok

Művelődési egyesületünk keretében a 2023-as év elején 8 szakosztályban zajlik tevékenység:

- néptánc szakosztály, 4 csoporttal, Szakács Tamás, Szakál Nikolett és Molnár Gabriella vezetésével;

- népzenei szakosztály, 2 csoporttal, Török Noémi koordinálásával;

- színjátszó szakosztály, 2 csoporttal, Hajvert L. Andrea vezetésével;

- népi ének szakosztály, 3 csoporttal, Török Noémi vezetésével;

- versmondó szakosztály, 2 csoporttal, Barta Júlia vezetésével;
- mesemondó szakosztály, 1 csoporttal, Kormos Irén vezetésével;
- kézműves szakosztály, 3 csoporttal, Losonci Márta, Faragó Papp Boglárka és Hajvert L. Andrea koordinálásával;
- értékörző szakosztály, 1 csoporttal, Hajvert L. Andrea koordinálásával.

Összesen tehát 18 csoport dolgozik az egyesület berkeiben. A néptánc szakosztály legkisebbjei, az Aprócskák 25-en vannak, Molnár Gabriella vezetésével heti kétszer próbálnak. Ők a népzenei és néptáncos kultúránk alapjait sajátítják el, legközelebb az évzárón láthatjuk majd őket. Az iskoláskorú táncosok 3 korcsoportban dolgoznak Szakács Tamással és Szakál Nikolettal, összesen 60-an. Az általános iskolás korúak a májusi Kőketáncra készülnek, az ifjúsági csoport az áprilisi Dunán innen, tiszán túl elnevezésű szemlére és a Középiskolások Népművészeti Vetélkedőjére (április 28., Temerin), a júniusi Gyöngyösbokrétára, illetve a kishegyesi táncosokkal közös produkcióra, a János vitéz című táncelőadásra, melyet június 16-án Kishegyesen, 17-én pedig itthon mutatnak be. A népzenei szakosztály keretében a felnőtt tamburások alkalmasszerűen vesznek részt a rendezvényeken, míg a fiatalok, a Feketicsi betyárok pedig a horgosi Dunán innen, Tiszán túl elnevezésű vetélkedőre készülnek (április 15.). A népi ének szakosztály, amelynek 18 tagja van, szintén képviselteti majd magát Horgoson, illetve április 1-én részt vettek a Szólj, síp, szólj vetélkedőn. Május 27-én pedig Ludasra készülnek, a Citera pendüljön, ének zendüljön elnevezésű találkozóra. A gyermekszínjátzó csoportok (21 taggal) a május 13-14-én várható Gyermekszínjátzó Műhelytalálkozón mutatkoznak majd be új előadásokkal. A versmondó szakosztály 13 versmondóval dolgozik, csoportos és egyéni foglalkozásokkal. Részt vettek a Petőfi-szavalóversenyen, Vajda Noa Pálma különdíjas lett a tatabányai József Attila versenyen, készülnek a költészet napjára videókkal. A mesemondók az április végi Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny elődöntőjére készülnek. Ezekkel foglalkoznak a gyermekcsoportok.

A felnőtteket illetően az értékörző szakosztály, az Ízörző asszonycsapat tagjai a februári hajrá után a tervek szerint legközelebb a meggynapokon rukkolnak majd elő hagyományos finomságokkal. A kézműves szakosztály csoportjai pedig, amelyek 2022. októberében kezdték meg munkájukat a lakiteleki Nemzeti Művelődési Intézet támogatásával, 2023 májusának végéig tartó „kötelező tananyagukat” fejezik lassan. A makramé, a vesszőfonó és a bútorfestő szakkör 15 tagja tehát júniusban egy kiállítás keretében bemutathatja majd a közönségnek is az elmúlt hónapok munkáját.

Ezek a ténykedések zajlanak tehát mostanság „a

művelődésben”. Illetve zajlik április 11-én egy tamburás képzés, április 16-án, vasárnap pedig egy remek előadást várunk a Szekér Színháztól, egy igazi bukoviai székely humorral és zenével átszőtt tréfás darabot: Egy asszon, két asszon címmel. Április végén pedig a tisztújító ülés várható.

Egyesületünk 2019 ősze óta folytat együttműködést a Zeneiskolával, ez is a mindennapok részét képezi. Itt szeretnénk kiemelni két kis zongorista sikereit a márciusi Zenei Napokon, amely egy Topolyán megszervezésre kerülő nemzetközi zenei verseny. Faragó Dorisz 100 ponttal, Fenyvesi Áron pedig 99 ponttal nyert első díjat. Mindketten Csőke András diákjai. Gratulálunk nekik!

Működésünket, eseményeinket, programjainkat az év folyamán támogatta: Kishegyes Község Önkormányzata, a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság, a Tartományi Művelődési Titkárság, a Magyar Nemzeti Tanács, a Csoóri Sándor Alap, Magyarország Agrárminisztériuma és a Bethlen Gábor Alap.

Hajvert L. Andrea

AKKOR GONDOLKOZZUNK ...?

MENNYIBE KERÜL EGY KILÓ EMBERHÚS?

Ha, azt gondolták (mivel a főcím azt mondja, hogy akkor gondolkozzunk), hogy parára pontosan megírom, vagy, hogy melyik boltban, mennyibe kerül, vagy a világpiaci ára mennyi, vagy, hogy áll, de-vizában, vagy átszámolva hazai fizetési eszközre, vagy, hogy a börzén található adatokkal fogok szolgálni, tévednek, de nem leszek messze a címben álló témától.

Nem tudom, hogy Önök, hogy vannak vele, de én borzasztóan kellemetlenül érzem magam, mondhatnám azt is, hogy ramatyul rosszul, hogy nem tudom, mikor fogunk valamilyen, olyan, nem érdekel semmi, boldog életet élni. Most sem érdekel látszatra senkit semmi, mert nem tudunk semmi ellen, semmit sem tenni. Igen, elmehetünk külföldre, de annak ellenére, hogy nem túlzottan jól értjük, beszéljük, az ottani álmnyelvet, már ott sincsen az, ami volt, amikor még az előző generáció ment ki, megalapozni a jövőjét, a mi mánkat, nem fogjuk jól érezni magunkat.

1987-ben öt milliárd lakosa volt a Föld nevű bolygónknak, tudom írta az újság, meg a tv-n is volt, hogy az illető zágrábi lakos, mert így határozta meg az ENSZ, ma meg már nyolc milliárdan vagyunk. Ez van, de azt ígéri az okosok, azok a szakemberek, akik mindenhez értenek, hogy ez 2050-re majd megduplázódik. Ez mellett, mivel, hogy ottan szaporodnak, ahol nincs mit enni, meg élni sem lehet emberhez méltó életet, ezért, majd ide jönnek, a készre, a jóra, mi meg, ha nem akarjuk őket szolgálni, mehetünk a kukutyinba, zabot hegyezni. Ez közben senkit sem fog zavarni, mert beütött a demokrácia. Igen, csak így simán, ez a mostani, a liberalizmus (hogy ez mit takar, nem tudom), mivel eddig volt már, polgári-, népi-, de ilyen jelző nélküli nem volt, így én semmi jót nem tudok róla elképzelni.

Eszembe jutott Petőfi, mivel ünnepeljük kétszáz éve való születését, hogy:

Ha majd a bőség kosarából

Mindenki egyaránt vehet,...

Akkor mondhatjuk, hogy megálljunk,

Mert itt van már a Kánaán!

Ez a liberális demokrácia lesz-e a költő által megénekelt Kánaán, vagy még a maitól is rosszabb.

Mi kell(ene) nekünk? Béke!

Milyen, hogyan, hova, mikor, miért, kinek, meg aztán kié lesz? Igen ez a béke. Azt nem vettük észre, hogy volt, hogy egy időben, egy időszakot leéltünk békében, békességben, de hát az, az átkosban volt.

Szétszakad a világ. Mintha, eddig, mindig egységes lett volna? Azért ugye annyira nem naivak? Kezdve attól, hogy az a gyűjtögető, dorongos banda (az akkori emberiség) szétvált földművelőre és állattenyésztőre, azóta szétvált a Római Birodalom, Diocletianus és Konstantin között, majd szétszakadt a kereszténység 1054-ben, majd napjainkig még annyiszor az egész világ, keresztbe és hosszában is. Valahogy egy ideje mióta szétesett a nagy Szovjetunió, bemagyaráztuk

magunknak, vagyis bemagyarázták nekünk, hogy megszűnt a hidegháború, nincs ellenséges nagyhatalmak rivalizálása. Sajnos, valahogy, ez az egy meg, ami megmaradt a saját hülyeségétől omlik be maga alá, de hogy ezt kendőzze, neki megy a világnak, menyjen az is tönkre vele együtt. Az utóbbi időben új istenség is született, ez a pénz. Ezért, akinek, valamilyen, nem definiált módon, több van, mint másnak, az magát többnek is tartja, mint azt, akinek kevesebbje van. Ez végett egy éve kiütött egy proxy háború (wikipédia: helyettesekkel vívott háború, megbízott útján zajló háborús konfliktus → háború két állam között, akik az ellenségeskedésben közvetlenül nem résztvevő felek felbujtására és/vagy nevükben, ill. támogatásukkal cselekszenek), amit a wikipédia ellenére nem tudom, hogy mi, de ártatlan emberek vesznek el benne.

Most más a bűnös, aki formálisan az is, de valahogy úgy kezdődött, hogy a másik visszaütött/ütetett. Csak egyet nem értek, mi köze a libsiknek kozákföldön történő eseményekhez, meg a végén, mivel fog fizetni az a fél, aki a háborúhoz való cuccot parancsolva kérés helyett követeli. Szerintem, azért, ha nem is tetszik annak, aki azt látja, hogy a másik, kicsit túltolta a biciklit, meg túl nagy a mellénye... mégis túl közel van hozzánk, meg valahogy láttunk mi már hasonlót, de higgyék el, nem tetszett.

Az egész a haszon miatt van. Hogy nekem legyen, másnak ne legyen. Tekintet nélkül arra, hogy az másnak nem okoz kárt, hátrányt, de hát nem elég az egészhez, hogy az egyiknek van esze, hogy kitalálja, meg szorgalma, hogy véghezvigye, de a másik nem gondolkodott (pedig a főcím bizony sugallja) időben, hát, mert azt hiszi, hogy erősebb, nekimegy. Erősek vigyázat. Volt valamikor egy Dávid, meg a sporttársa Góliát, csak mellékesen őket nem tiltották el a versenytől, mert az egyik klepafülű volt. Most nem az eredmény a fontos. Ebben a mai demokráciában valamivel nagyobb fontosságot, szerepet kellene, hogy kapjon, a nem szellemi fogyatékos közönség, és legyen meg mindenkinek demokratikusan (sic) a választási lehetőség. Ha netán az eredmény nem a kedvünk szerint alakul, ne a lehetőséget kárhoztassuk. Itt a Húsvét, hitünk egyik legnagyobb ünnepe, mi szerint a Megváltó bűneinknek bocsánatáért, meghalt és eltemették, majd bizonyosságot téve feltámadt. Megérdemeltük?

Ja, a címben való témáról tessék gondolkozni, kívánom, hogy mint jó és igaz emberek, választ ne találjanak, de mellékesen soha senki sem.

Kellemes ünnepeket kívánva, akkor gondolkozzunk.

Bíró Csaba

A MEGBETEGÍTŐ ÉRZELMEK SZORÍTÁSÁBAN

Február 11. - A Betegek világnapja

II. János Pál (1993): „Isten egész népe kellő figyelmet szenteljen a betegeknek, illetve segítse elő a szenvedés megértését”.

„Az agyban, és csakis az agyban keletkezik örömiink, vígságunk, nevetésünk és bolondozásunk, éppúgy, mint bánatunk, szenvedésünk, gyászunk és könnyünk.”

Hippokratész

Létezésünk alapvető követelménye, túlélésünk kulcsa, hogy észleljük és reagáljunk a külső/belső ingerekre. Az első reakció, melyet válaszként megtapasztalunk az érzelem. Ez akkor is így van, ha adott pillanatban nem szándékozunk semmit sem érezni, ám ez már önmagában is érzelmi folyamat. Az érzelmek változásokhoz vezetnek, megszabják viselkedésünket, idegrendszeri, hormonális válaszokat indítanak el. Ezek a lelki-élettani folyamatok megmutatják, hogy hogyan tudunk alkalmazkodni egy eseményhez, személyhez, tárgyhoz, helyhez, vagy akár egy gondolathoz, emlékhöz. Jelzik, hogy az egyén mennyire elégedett az életkörülményeivel, ám arra is utalnak, hogyan lehet(ne) leküzdeni a kialakult helyzetet. A létrejövő érzelmek aztán érzéseket váltanak ki, melyeket nyíltan szavakba is foglalhatunk: nap, mint nap sokféle érzést élünk meg, anélkül, hogy tudatában lennénk: pl. boldognak, unatkozónak vagy magabiztosnak máskor elveszettnek érezzük magunkat. Az érzéseink, tehát kifejezik azt, hogy miként viszonyulunk, reagálunk elménkkel az érzelmeinkhez, mód, ahogy feldolgozzuk az adott helyzeteket. Az érzelmek egyetemesek, hiszen mindannyiunkban olyan sor lelki változást okoznak, ami valamennyi ember számára azonos. Gondoljunk csak el: pl. veszélyes helyzetekben (mint a félelem) olyan hormonok szabadulnak fel, mint az adrenalin, amely kitágítja az ereket, megnöveli a pulzusszámot, megnyitja a felső légutakat, izom-összehúzódáshoz vezet, kihat az agy működésére, egyúttal felkészít bennünket a futásra vagy a harcra. A megtapasztalt érzelmek hatására kialakuló érzések, sokkal egyénibbek, egyediek, függenek az egyén erkölcsi beállítódásától, tapasztalatától. Az élmények életünk részei, naponta tapasztalunk számtalan érzést: örömet, szomorúságot, aggodalmat, féltékenységet, együttérzést... Ezek tesznek minket egyénné, azzá, akik vagyunk. Szem előtt kell tartanunk azt is, hogy a kialakuló érzelmek hatnak a gondolatokra, befolyásolják őket. Fontos kihangsúlyozni,

hogy az érzések hosszabb ideig tartanak, mint az érzelmek, mivel időtartamuk arányos azzal az idővel, ameddig gondolkodunk róluk. Az így létrejövő gondolatok aztán segítenek megérteni, értékelni, elkülöníteni az érzelmeket. Biztosan már mindannyian voltunk nagyon „magunk alatt”, tele aggasztó elképzelésekkel, negatív érzésekkel.

Ezek az érzések viharos testi folyamatokat váltanak ki: hevesebben ver a szívünk, összehúzódnak az izmaink, kipirosodik az arcunk. Ez evolúciós mintánk, ami rövidtávú túlélésünk nélkülözhetetlen része (megküzdünk vagy elfussunk), „riadóztatnak” bennünket. Arra talán nem is gondolunk, hogy az érzelmek által a DNS-molekula kifejeződésében

(Gyógyszer Nélkül): A negatív érzelmek a szervezetben növelik a gyulladás szintjét.

bekövetkező változások epigenetikus úton meghatározzák a test egészségi állapotát vagy betegségét, ami akár átterjedhet a következő generáció(k)ra is. Megszületünk egy bizonyos genetikai anyaggal, ám a külső tényezők, az életmód és a külső/belső események értékelése, az általuk kiváltott érzelmek aktiválják vagy inaktiválják génjeinket. Ugyanis a DNS állományunk csupán 5-10%-a vesz részt a testünk felépítésében, működtetésében, a maradék 90-95% az érzelmeken, gondolatokon keresztül alakítja fizikai valóságunkat. Ezúton az érzelmeink nemcsak a világról alkotott felfogásunkat

befolyásolják, hanem magát a fizikai valóságunkat is. A megoldatlan érzelmi trauma vagy akár egy negatív mentális helyzet, kedvez a betegség kialakulásának, és előfordulhat, hogy észre sem vesszük, mi zajlik a háttérben. Ha már kialakult a betegség, vagy meg akarjuk akadályozni a betegség kiújulását, a tüneti kezelés mellett gondolni kell a betegséget kiváltó érzelmi okokra is és módosítani kell a kórt fenntartó gondolkodási mintákat is. Nem elég gyógyítani a testet, változtatni kell a mentális és érzelmi hozzáálláson is. Ha ez elmarad, a betegséget kiváltó ok nem oldódik meg, és még a sikeres gyógyszeres vagy akár a műtéti kezelés esetén is a betegség ugyanabban vagy más formában visszatérhet. Ilyen módon válhat a betegség segítőtárrsá, tanítómesterré, aki figyelmeztet

(Egészségtér): Gondolataink erejével hatást gyakorolhatunk a sejteinkre

bennünket az előttünk álló feladatra, és ha kell, fájdalommal kényszerít bennünket az azonnali cselekvésre. Ha nem vagyunk elég tanulékonyak, és nem ismerjük fel, vagy nem értjük meg az üzenetet, s kizárólag meg kívánunk szabadulni a kellemetlen tünettől és enyhíteni akarjuk a fájdalmat, arra kényszerítheti testünket, hogy újabb tünettől adjon jelet.

A legtöbb betegség elfojtott negatív érzelmeken alapszik, melyek a tudatalattiban vannak

(Sorack'fu, Harakiri): Az elfojtott érzelmek romboló hatásúak, megbetegíthetnek

elrejtve. Ha ezeket a káros emóciókat sokszor tapasztaljuk, gyengítik a test belső éltető energiáját, gátolják a testben az energiaáramlást, a belső harmóniát, miközben éppoly betegségekeltő képességgel rendelkeznek, mint bármely baktérium vagy vírus. Ide azok az erős, hosszan tartó érzelmek tartoznak, melyek megviselnek bennünket, például a szorongás, a folyamatos nyugtalanság, a mélyen táplált düh, vagy a feldolgozatlan gyász. A düh olyan érzelem, melyhez a megbántottság és a csalódottság érzése is kapcsolódhat, a máj működését zavarhatja (az „epés” kifejezés is erre utal). Emellett fejfájást, szédülést, hosszú távon gyomor- és a lép-hasnyálmirigy problémákat idézhet elő. A szívbetegségek és magas vérnyomás okozója leggyakrabban a szorongás és a feldolgozatlan stressz. Hatással van a vastagbélre (székrekedés vagy vastagbélgyulladás). A legfontosabb szerveinket, a szívet és a tüdőt a szomorúság, bánat, ki nem hevert gyász, krónikus pesszimizmus támadja meg, ami csökkenti valamennyi testi energia és testnedv áramlását, energiahányt idézve elő, amivel csökkentik a test ellenállóképességét. A félelem, a rettegés, nagy mennyiségű energiát mozgósít, a vesét és a húgyhólyagot károsítja – a gyermekek éjszakai ágybavizelése, például, a mélyen gyökerező félelmeik miatt van. Az ijedtség a test egészét megrázó hirtelen, váratlan reakció, amely elszívja a test energiáit és megterheli a szívet. A szüntelen aggodás, töprengés a hasnyálmirigyet képes megbetegíteni, de okozhat emésztési problémákat, sőt a gyomor és a belek egyéb betegségeit, így a fekély különböző fajtáit is kiválthatja.

Hogyan lehet megszabadulni a negatív érzelmektől? A gondolatok irányításával, a legfontosabb teendő megismerni önmagunkat, felmérni hiányosságunkat, érdeklődési körünket, céljainkat, ezekről listát készíteni, hogy képesek legyünk irányítani őket. Figyelni légzésünket (pl. becsukott szemmel vegyünk minél mélyebb lélegzetet, számoljunk el 10-ig, mielőtt kifújjuk a levegőt). Sport: a testmozgás a friss levegőn vagy edzőteremben sokat segít. El-lazulás: relaxációval, nyugodt zene hallgatásával, kommunikáljunk családtagjainkkal, barátainkkal. Közben ne feledjük: „Energia nem lehet létrehozni vagy megsemmisíteni, de megváltoztathatjuk a formáját, és egyik helyről a másikra irányíthatjuk. Ez a képesség mindnyájunknak megadatott.” James R. Doty

Dr. Kasza Bálint

Mennyibe kerül az idén a vetés?

A tavalyi száraz, aszályos esztendő nagyméretű terménykiesése, valamint a terményárak is nagymértékben hozzájárultak a vetésterv megváltoztatásához. Vajdasági viszonylatban is jelentősen megnövekedett a búzával bevetett területek nagysága, ami jellemző a bácsfeketehegyi határra is – mondja **Lódi Gáspár** a helyi mezőgazdasági szövetkezet igazgatója. A tavalyi év folyamán a kapásnövények hihetetlenül gyenge – elsősorban a kukorica és a szójabab – hozamot nyújtottak, így a termelők értelemszerűen a kalászosok felé orientálódtak. A búza és a takarmányárpa mellett feltörekvő tendenciát mutat a sörárpa felé való érdeklődés, és így összességében mintegy 40% a szántóknak kalászos növényekkel van bevetve.

Sajtóértesülések szerint jelenleg a régióban nincs túlzott érdeklődés a búza iránt, mivel az olcsó ukrán búza elárasztotta a piacot, olyannyira, hogy a hazai tárolókban is jelentős mennyiség halmozódott fel.

Valóban némi borúlátásra adhat okot az előállt helyzet, mivel ha aratásig a tárolók nem ürülnek ki, raktározási gondok léphetnek fel az új búzával illetően. Értesülésem szerint, egyes pékek szinte képtelenek áron jutni hozzá a liszthez, a malmok ezáltal is igyekeznek túladni a készleteiken. Sajnos a jobb hozam iránti elvárások már kezdenek szertefoszlani, ugyanis egyes felvásárlók jelenleg a zöld búzáért mindössze 21,7 – 22,5 dinárt kínálnak.

A kapásnövények tekintetében melyik kultúrát érdemes vetni, figyelembe véve az alapanyagok megnövekedett árát és a terményárak közötti árkülönbséget?

Egyértelműen egyiket sem lehet kiemelni, ugyanis nagyon zilált a piac, az árak állandó mozgása, ingadozása ezt képtelenné teszi. A múltév utolsó három-négy hónapjában megjelent műtrágya jelentősen megemelkedett áron került a piacra. Azok, akik attól tartottak, hogy az ellátás akadozni fog, hullámszerű lesz és már akkor bekészítették a szükséges mennyiséget, bizony jelentős összeget buktak a vételen, ugyanis jelenleg a folyamatos ellátás során, sokkal olcsóbban beszerezhető. A növényvédő szerek viszont 10-20% növekedtek, némelyek akár 40% is, amely erőteljesen megemeli a termelési költségeket. A tavalyi év folyamán az olajrepce tűrhető termést adott, az árak is elfogadhatónak bizonyultak, így a termelők a jelenlegi termelési ciklusban jelentősen növelték a vetésterületet, attól eltekintve, hogy ez a kultúra (is) minden bizonnyal megkülönböztetett gondoskodást, figyelmet igényel az elvárt termés hozam céljából. Ugyancsak a tavalyi eredményeket figyelembe véve a szójabab vetésterülete az idén

jelentősen csökken, hiszen a termés hozamot illetően irtózatosan aládobott, sok esetben a holdankénti 500kg-t sem érte el. Volt olyan gazdálkodó, aki nem tartotta kifizetődőnek a betakarítást, le sem vágta.

A szakemberek ismételten felhívják a termelők figyelmét az öntözés fontosságára, a mezőgazdasági szaktárca pedig különböző pályázatok által kínál lehetőséget a termőföldek öntözésére. A helyi gazdák milyen mértékben élnek ezzel a lehetőséggel?

Az éghajlati viszonyok folyamatos és jelentős megváltozása révén a mai hatékony, gazdaságos termelés eléréséhez valóban elengedhetetlen alapfeltétel az öntözés. Sajnálatos módon a feketicsi határban ennek a megvalósítása igen körülményes, talán mondhatjuk, kivitelezhetetlen. Ez idáig a Krivaja patak gyér vízkészlete biztosította a kisebb termőterületek öntözésének az ellátását, a közelmúltban kiépült Kúla-Szikics-Potok ér, - amely szintén elenyésző mennyiségű vizet szállít – viszont a feketicsi határrész észak-nyugati csücskét érinti, jelentéktelen terület átszelve. A termőföldön fúrt kutak esetében igen bizonytalan a sikeres eredmény, milyen mélységben található a víz, lesz-e kellő mennyiség, amely szavatolja a folyamatos ellátást, illetve a községi szervek egyáltalán jóvá hagyják-e a vízhasználat eme felhasználását, amely talán hosszú távon veszélyeztetheti a település vízellátását.

Az idei termelési esztendő kezdetén a gazdatársadalomnak újabb nehézséggel kell szembenéznie! Nevezetesen az e-Agrár elektronikus gazdaság-regisztrációval, amely elsősorban az idősebb gazdálkodóknak okoz fejfájást.

Egyes szomszédos országokban erre az újkori adatbázis létrehozására akár két esztendő is a termelők rendelkezésére áll, míg nálunk, alig két hónap. Nagy kihívás ez mindenki számára, hiszen sem a falugazdász hálózat alkalmazottai, sem a területi megbízottak részére nem állt kellő idő a szakmai felkészítésre, kiképzésre. A gazdáknak nagymértékben nyújtanak segítséget e tekintetben is a helyi Gazdakör, illetve a helyi falugazdász szakszolgálat munkatársai. Ezt az esztendőt is úgy kezdjük, hogy a határrendezés, a komaszáció még nem fejeződött be végérvényesen, nevezetesen a régi parcellaszámok alapján kell még regisztrálni a földterületeket. A reproanyagok növekedése mellett az egyre dráguló üzemanyag ár is befolyásolja a gazdaságos termelés hatékonyságát, tehát a termelőinknek nagyon oda kell figyelniük az idén (is) mindenre, annál is inkább, mert már az utóbbi évek során felborult a kínálat-kereslet elve. Az újabb technológia alkalmazása sem garantálja a biztos jövedelmet, sőt a sokévi tapasztalat is a hát-

térbe szorul e tekintetben és szinte lehetetlen előrelátni, vagy akár csak megtippelni is mit érdemes vetni, mi lesz a kifizetődő az idén. Régi mondás szerint, nincs okos paraszt, csupán szerencsés! – mondta Lódi Gáspár igazgató.

Természetesen az emberi tudáson, az új technológia alkalmazása mellett szükséges még az égi áldás is,

mert, ha lesz eső, akkor lesz termés is és akkor a gazdálkodó reménykedhet némi haszonban is, bármely terményfajta magját juttatja a földbe ebben a még bizonytalansággal övezett tavaszi időszakban.

Szukola Béla

Húsvéti locsolkodás

Húsvéti Ünnepek egyik elengedhetetlen tartozéka a locsolkodás. Akár csak egykoron a legények, a férfiak húsvét hétfőjén felkeresték a lányokat, hölgyeket, hogy illatos kölnivízzel meglocsolják őket. Igaz napjainkban a vödörrel való locsolás mellé párosult a szódavizes palackokból való frissítés eme új formája. Ennek ellenére a húsvét hangulata, varázsa mit sem veszített az idők folyamán. A helyi néptáncsoport fiú tagjai Szakás Tamás néptánc oktató vezetésével az idén is felkeresték a táncsoport lány tagjait és ékes rigmusok közepette jól meglocsolták, felfrissítették táncos lábú párjaikat. A legények bejárták a falut, majd útjuk végén a lányok (és anyukáik) megvendégelték őket finom süteményekkel, különböző üdítőkkel. Példaértékű, hogy ezt a szokást igyekeznek megtartani, átélni, majd az újabb nemzedékek számára átmenteni.

Szukec

SZERETETÉHSÉG – ELHÍZÁS ÉS A TUDATTALAN

Május 22. – az európai elhízás elleni nap

A szeretet nem rejtőzködik előlünk. Mi rejtőzködünk a szeretet elől. Alan Cohen

Az EU 27 tagállamában a lakosság 60%-a, a gyerekek 20% túlsúlyos vagy kövér. Ha szem előtt tartjuk, hogy a WHO 1997-ben egyértelműen betegségnek minősítette az elhízást, akkor ennyire beteg a kontinensünk? Az adatok szerint a magyar felnőtt lakosság szempontjából még rosszabb a helyzet, mivel jelenleg a magyarok kb. kétharmada túlsúlyos vagy elhízott. Ezzel együtt az emberek nagy része élete során megtapasztalja a túlsúly okozta nehézségeket és szélmalomharcot vív a kilókkal. Ez azt jelenti, hogy három felnőttből kettő kisebb-nagyobb mértékű testsúlyproblémával küzd. Az emberek többsége mégis manapság is úgy tekint az elhízásra, mint egy állapotra, és nem úgy, mint egy betegségre, pedig tény, hogy az elhízás krónikus, visszatérő betegség, mellyel az érintetteknek - hasonlóan más krónikus betegségekhez - élethosszon át kell foglalkozniuk. Ugyanakkor a társadalom úgy viszonyul a témához, miközben nyugati emberek –több, mint fele- túlsúlyos vagy elhízott, hogy ennek a tohonya életvitel a felelős. Naponta tapasztaljuk, hogy a közegészségügy előbb áldozatot csinál az emberekből (nem mozogtok eleget, túl sokat esztek), majd utána hibáztatja őket kialakult betegségeikért, bűntudatot keltve bennük. Az elhízott személyek megítélése, számos kutatás alapján, egyértelműen negatív, az élet számos területén hátrányt szenvednek, többek között a foglalkoztatás, az egészségügyi ellátás, az oktatás és a kapcsolatok terén is. A túlsúlyos vagy elhízott számára a megbélyegzéssel való megküzdés mindennapos kényelmetlenséget jelent, amely pszichológiai stressz által kiváltott falási rohamokkal, a testmozgás elkerülésével és a kortizol nevű stresszhormon

emelkedésével jár. De miért gondoljuk, hogy az elhízás betegség, és nem egyszerűen az akaraterő hiánya vagy az életmód okozza (valaki milyen sokat eszik, és milyen keveset mozog)? A válasz egy része abban rejlik, hogy az elhízás többről szól, mint amennyit a felszínen láthatunk. Sokkal többről. Hiszen, ha ilyen egyszerű lenne a megoldás (kevesebbet enni, többet mozogni) vajon ki vállalná azoknak a súlyos egészségügyi problémáknak a magas kockázatát, melyek az elhízással járnak: a szív- és érrendszeri betegségek, 2-es típusú cukorbetegség, magas vérnyomás, obstruktív alvási apnoé, bizonyos ráktípusok, szorongás és depresszió. Ennek tükrében, nem kell csodálkoznunk, hogy napjaink egyik legdivatosabb témája a fogyókúra. Az elhízás és a testsúlycsökkentés a modern embert leginkább foglalkoztató kérdésnek számít. A téma fontosságát tükrözi, hogy egy egész iparág épült a fogyókúrák termékek népszerűsítésére és árusítására, ennek ellenére a kúra utáni visszaesési hányados igen magas: 40-90%. Még a leghatékonyabbnak számító gyomorcsonkoló műtétek esetében is 40%-ban fennáll a visszahízás lehetősége. El kell fogadnunk, hogy minden betegségnek, így az elhízásnak is megvan az érzelmeiben gyökerező magyarázata, az evési szokásaink is lelki eredetűek. A kilókkal, sokkal könnyebb szembenézni, mint a valósággal!

Vajon mi lehet ennek az eredménytelenségnek az oka? Ennyi akaratszegény ember lenne, akik nem tudnak ellenállni az evés csábításának?

Számtalan jel utal arra, hogy az étkezési szokások összefüggnek, kölcsönhatásban állnak a

(Blikk. Hu): Magyarországon a felnőtt lakosság 65% (a nők 62, a férfiak 67%-a), összesen mintegy 5 millió ember túlsúlyosnak vagy elhízottnak számít.

lelkiállapottal és érzelmekkel. Már csecsemőkorban a táplálékfelvétel nem csupán egy alapvető szükségletet elégít ki, sokkal inkább a szeretettség és gondoskodás fokmérője, hisz az éhség a kapni akarás és birtokolni akarás szimbóluma, egyfajta vágyódás kifejezése. Az élet e szakaszában a táplálékfelvétel együtt jár az elfogadottság érzésével, a testi megnyugvással, vigasztalással, hisz a meleg, puha, tejillatú anyai testtel való érintkezés a csecsemőnek azt üzeni: szeretik. A gyöngédség, a meghittség, az elismerés utáni vágy testileg „éhségben” nyilvánul, amely az egész élet során megmarad, hiszen a szerető gondoskodás és a táplálkozás a tudattalanban összekapcsolódik. A kielégíthetetlen szeretethezesség egyik legszembetűnőbb jele az édességekre és nassolni valókra irányuló csilapíthatatlan vágy, hisz a szeretet és az édesség szorosan összetartozik. A lelki terhek evéskényszerszere miatt kialakuló túlevésben szerepe van a családi mintának, az otthonról hozott szokásoknak. Nagy jelentősége van az anya-csecsemő kapcsolatnak, mert ha ebben zavar keletkezik (pl. szoptatás közben az anya másra figyel, siet, TV-t néz, mással beszélget, stb.), a csecsemőben olyan indulatok, sérülékenységek alakulhatnak ki, melyeket nem tud legyőzni, kiélni, inkább elfojtja őket, melyeket, a később is nehéz lesz helyrehozni. „Könnyebb erős gyermekeket építeni, mint megtört embereket megjavítani.” figyelmeztet - Frederick Douglass. Az anyai szeretet ugyanis a gyermek életének és szükségleteinek feltétlenmegerősítése közül az egyik a törődés és a felelősségtudat, a gondoskodás a gyermek felnövéséről, a másik az a magatartás, amely beleplántálja a gyermekbe az ételszeretetet, megadja neki az érzést, hogy jó élni. Az anyai szeretet nemcsak az életben maradás vágyát, hanem az élet szeretetét is elülteti benne. Olyan nyomokat hagy az emberben („anyaseb”), hogy az még felnőtt korában sem tudja az igazán megkülönböztetni az valódi éhséget, a szeretet, biztonság vágytól, hisz az étvágyukat nem a belső szabályzó rendszerük irányítja, hanem nyugtalanságuk, kedvetlenségük és a külső ingerek (konfliktusok, személyes problémák). Így válik az evéskényszerpótlékká, feszültségoldás kellékévé, a meg nem kapott, nem teljesített szeretet-

szükséglet kielégítésének eszközévé. „Képtelen vagyok abbahagyni az evést. Eszem, mert boldogtalan vagyok, és boldogtalan vagyok, mert eszem. Ördögi kör.” hangzik el egy filmben.

Nagyon elgondolkodtató tény, hogy föld-

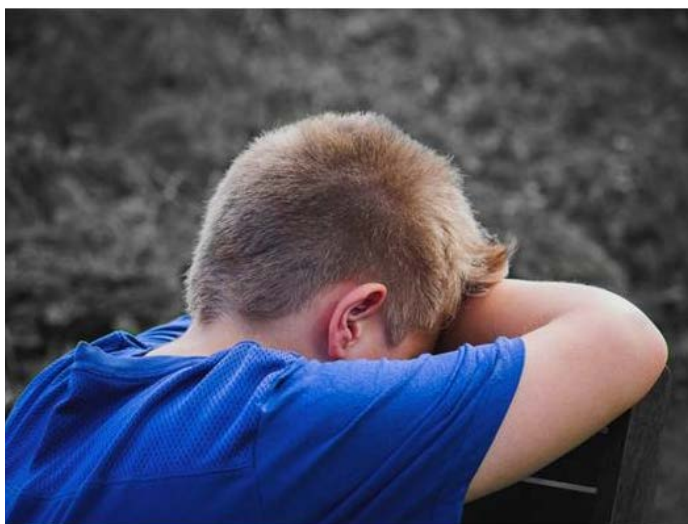

(Gyógyszer Nélkül): A tudatalatti mélyebben rejlő része folyamatosan hatással van mindennapi döntéseinkre, érzéseinkre, viselkedésünkre.

részünk 60-70% szeretethiány és bizalomhiány miatt kialakult evéskényszer következtében túlsúlyos vagy elhízott. Még aggasztóbb, hogy az EU-gyereklakosságának 20 %- is túlsúlyos vagy elhízott. Ide vezet/vezetett a szeretetlenség?

Evésszokásokban a tudattalan is munkálkodik. A tudatalattinak „köszönhető”, amikor a külső ingerek hatására, ha van mit, olyankor is eszünk, amikor nem vagyunk éhesek („addig együnk, míg van mit”). Gyakran a lélek az éhes, nem a test. „Mindaddig, amíg a tudattalan tudatossá nem válik, a tudatalatti fogja irányítani az életet, és te sorsnak fogod hívni.” Figyelmeztet C. G. Jung. Eredmény, hogy mind több ember hízik el, egyre fiatalabb korban. Gyökere evolúciós hátterű, hisz elődeink nem dúskálkodtak az élelemben, gyakran éheztek, ami állandóan az evésre sarkallta őket, ha volt rá lehetőségük. Ennek lett ma az egyik következménye a tömeges elhízás. A fogyókúrázók éhezni kénytelenek, ami beindítja az evolúciós bűvös kört: az éhezés pedig evésre sarkallja. Ezek a tudattalan hatások vezetnek a túlsúlyhoz, a kudarcok hátterében meghúzódva sikertelenné teszik a fogyókúrát. Elgondolkodtató G. Flaubert tanácsa: „Az ember lehet ura annak, amit tesz, de soha nem annak, amit érez.”

Dr. Kasza Bálint

(Felelős Szülők Iskolája): A gyermekkori tartós szeretethiány csökkenti az agy méretét.

AZ EGÉSZSÉG A LEGNAGYOBB KINCS

Eljött a tavasz. Április elején, az időről időre visszatérő fagyos reggelek, és hűvös nappalok ellenére, a természet tudja, és teszi a dolgát, hiszen ősi mondásunk is azt tartja, hogy József-nap után a fűvet kalapáccsal se lehet visszaverni a földbe. Olyan, évről évre visszatérő igazság ez, mint az a másik régi szólásunk, amely szerint, amikor eljön annak az ideje, még az ágy alá dugott lánygyermek is felnőtt. Felnő, álmokat sző, társra lel, családot alapít, és leendő utódaikon át viszik tovább az életet az idők végezetéig.

Örülünk annak, hogy megéltük az új tavaszt. Akarjuk azt, hogy az idei tavasz szép legyen, örömet hozzon számunkra, családuk és közösségünk életébe. Bízunk abban, hogy ez lehetséges, és elsősorban rajtunk múlik, hogy reggelente, amikor kipattan a szemünk, mi jut elsőre az eszünkbe.

Adni, és kapni is jó. Jótett helyébe jót várj, tartja a közmondás, a Szentírás pedig már egyenesen arról szól, hogy „Aki jóra igyekszik, jó akaratot szerez: aki pedig gonoszt keres, ő magára jó az” (Példabeszédek 11.27.). Amin nem tudunk változtatni azon ne együnk magunkat, hiszen ezzel csak önmagunknak ártunk. Higgyünk a vonzás törvényében, akarjuk, és cselekedjük a jót. Másoknak rosszat kívánva, vagy okozva csak önmagunkat betegítjük meg, és annak hozadéaként nagyon könnyen az időnap előtti távozás útjára léphetünk.

Örülünk minden reggel annak, hogy megéltük az új napot. Örülünk, mert elvégzendő feladat vár ránk. Higgyünk abban, hogy csak addig van értelme az életünknek ameddig megvalósítható terveink, feladataink vannak a mai napra. Lehet, hogy ma reggel fáj valamink, megoldhatatlannak tűnő gondok is gyötörhetnek, de akkor is örülünk, hiszen minden új nap esélyt ad az újrakezdésre, életünk értelmének további keresésére, és megelézésére.

Tavasz van. Bármerre nézek, azt látom, hogy rengeteg tennivaló vár rám. Rendezni kell a kertet, palántát nevelni, fákat ültetni, gyomlálni, egészséges ételmet termelni a család asztalára. Tavaly sok minden nem úgy sikerült a kertészkedésben, ahogyan elterveztem. Rendkívüli szárazság keserítette az életünket, de számomra ettől sokkal nagyobb baj az volt, hogy a növényeim is érezték, valaki pótolhatatlanul hiányzik

a kertből. Bízom benne, hogy idén, többé-kevésbé, sikerül visszatérnem a régi kerékvágásba, találok elegendő kedvet és erőt arra, hogy ne keljen szűkölködnünk saját termesztésű, a kertünkben vegyszerrel nem látott egészséges élelemben.

Tovább tanulom a batáta termesztését

Hatodik éve próbálkozom batátatermesztéssel. Hiszek abban, hogy nincsenek véletlenek az életünkben, az édesburgonya is előre megfontolt szándékkal toppant be az életünkbe. Magyarországon jártam, és valamelyik nagyáruházban figyeltem fel a batáta, számomra akkor még egzotikusnak tűnő gumóira. A magas ára sem riasztott el a próbavásárlástól. Amikor a feleségem elkészítette, és megkóstoltuk a tepsiben sült batátát mindjárt tudtuk, hogy érdemes lesz próbálkoznunk a termesztésével. A világhálón rengeteg információ található az édesburgonya egészségre gyakorolt jótékony hatásáról, és sokoldalú felhasználóságáról. Gyökérgumója magas energiatartalmú táplálék, kisgyermekeknek igen ajánlott a fogyasztása mivel magas a vitamin, és ásványi anyag tartalma. A lila batáta lett a kedvencünk mivel igen finom, antioxidánsban bővelkedő, és ezért gyulladáscsökkentő hatása is van. Az édesburgonya szinte összes szénhidrát-tartalma könnyen emészthető, a burgonyához viszonyítva alacsonyabb a glikémiás indexe, ezért a cukorbeteg is bátrabban fogyaszthatja. A batáta egészségre gyakorolt jótékony hatása a leveleiben is megtalálható, ajánlott a fogyasztása. A batátaleveleiből készített saláta, mivel ételben igen válogatós vagyok, nekem nem igazán nyerte el a tetszésem, de vannak ismerőseim, akik kedvelik ezt a márciustól novemberig folyamatosan szedhető finomságot.

Az elmúlt hat évben a gyakorlatban sok mindent kipróbáltam és megtanultam a batátatermesztésről, folyamatosan figyelem az interneten fellelhető, sokszor egymással ellentétes információáradatot, és elmondhatom, hogy ennek ellenére minden év hoz számomra valamilyen nem várt meglepetést. Négyféle batátát termeszték, sárga-, lila, és kétféle fehérhúsút. Azt már megszoktam, hogy minden évben másik batátafajtáról sikerül legtöbb, és legéletképesebb palántát csíráztatni, meg az sem újdonság számomra,

hogy a sárgahúsú batátát legnehezebb szaporítani, ezért a csíráztatásra meghagyott gumók fele nálam már évek óta sárgahúsú. Idén olyan meglepetés ért, hogy a téli tárolás során a szaporításra meghagyott batáta több mint fele tönkrement, összeszáradt, és alig maradt csíráztatható minőségű gumó a fehérhúsú-fehérhéjú fajtából. Történt ez annak ellenére, hogy az őszi betakarítás, és a téli tárolás teljesen ugyanúgy történt, mint az előző években. Utólag ha belegondolok, valószínűleg a megtermelt batáták minősége nem volt ugyanaz, mint az előző években, hiszen tavaly negyedannyi termést takarítottunk be részben a szárazság, részben pedig azért mert a növények valószínűleg megéreztek, hogy nem tudok az elvárt, és tőlem megszokott mértékben örülni a fejlődésüknek.

Ebben az írásomban szeretném az érdeklődőkkel megosztani a batátatermesztésben szerzett eddigi tapasztalatomat. Teszem ezt azért, mert az édesburgonya értékes, vegyszer nélkül termelhető, finom, és igen egészséges élelmiszer, amely nálunk nem eléggé ismert, és csak a nagyobb áruházakban kapható, viszonylag magas áron.

Hol, és hogyan termeljünk batátát?

A batáta trópusi származású növény, tenyészideje 100-110 nap, sikeres termesztéséhez sok napsütésre, melegre, és kellő mennyiségű csapadékra van szükség. Árnyékos, vagy félárnyékos helyre nem érdemes elpalántálni, a hideget nem szereti, a legkisebb fagy is leperzseli a levelét, ezért a májusi fagyveszély után szokták kiültetni olyan helyre ahol adott az öntözés

lehetősége. Talaj iránt nem túlságosan válogatós, és nem igényli a frissen alkalmazott szerves trágyázás. Szereti a laza szerkezetű, homokos földet, de megtermelhető kötöttebb talajban is. Mivel nálunk Bácsfeketehegyén igencsak kötött a talaj, ezért a könnyebb betakarítás érdekében érdemes fóliával takart, csepegtető szalaggal öntözött bakhátra telepíteni. Próbáltam, és tudom ajánlani a szalmával takart, minél magasabb bakhátba való ültetést is, ebben az esetben az öntözést másképpen is megoldhatjuk. Amennyiben a kertünkben a föld valami miatt nem alkalmas batátatermesztésre (túlságosan agyagos, vagy például tele van kővel, építkezési törmelékkel, stb.), akkor az édesburgonyát magaságyásban is megtermelhetjük. Ha nincs kertünk, akkor a kibetonozott udvarunkban, vagy kisebb mennyiségben akár a napsütötte emeleti balkonnunkon is termelhetünk alulról kilukasztgatott, földdel megtöltött zsákban, hordóban, vagy akár nagyobb kannában is batátát. Az egészséges batáta dísznővényként is szemet gyönyörködtető látványt nyújt haragoszöld színével, és időnként megjelenő, egyébként magot nem hozó virágjaival.

Az vagy amit megeszel – vallotta Hippokratész, és ez igaz a növényekre is. Az egészséges növény ellenáll a károsítók támadásának. Mint már mondtam a batátának nálunk nincsen ismert betegsége, dús lombozatával igen hamar elnyomja a gyomnövények többségét, tehát vegyszeres növényvédelmet nem igényel. A legyengült, sínylődő növényeket, akárcsak a gyenge immunrendszerű embert, állatot, vagy bármely más élőlényt, bizonyos vírusok megfertőzhetnek. Az ilyen, vírussal fertőzött batáta termése kívülről rendkívül gusztustalan, szürke színű. Habár meghámozva az ilyen batáta étkezésre állítólag alkalmas, én az esetleges ilyen példányokat az utóbbi években könnyörtenül megszoktam semmisíteni. Egyrészt nem tudni, hogy a batátát megtámadó vírus milyen hatással lehet a szervezetünkre, másrészt bizonyított ténynek olvastam, hogy a vírusos, kívülről riasztóan szürke színű gumóról szaporított palánták könnyen átörökíthetik a betegséget.

A termésben kárt tehetnek a talajban élő kártevők, például a drótkukac, cserebogár pajor, vagy az egerek. Én elsősorban úgy védekezek ellenük, hogy minden évben máshova ültetem a kertembe a batátát. Az előző évekhez képest tavaly az egerek nem sok kárt okoztak a batátagumókban, de ezzel szemben igencsak sok bokrot megtámadtak a drótkukacok. Ezek a kártevők

belefúrnak a kifejlett termésbe, és mielőtt telelésre lehúzódnának a föld mélyebb rétegeibe, fekete színű járataikkal szinte teljesen átszőhetik a gumókat. Az ilyen batátából ezeket a járatokat sütés-főzés előtt kilehet farigcsálni, továbbszaporításra is tökéletesen megfelelnek, de kinézetük miatt gyakorlatilag eladhatatlanok. Mivel a drótkukacok ellen vegyszeres talajfertőtlenítést nem fogok végezni, idén megpróbálkozom bizonyos riasztónövények ültetésével, de abban is bízom, hogy majd az időjárás is segít gyéríteni a pattanó bogár drótkukacnak nevezett lárváinak létszámát a kertemben.

Palántából, vagy dugványból neveljük batátát?

A batáta aránylag könnyen szaporítható egészséges, jól áttelelt, tartósító vegyszerrel nem kezelt gumók csíráztatásával kinevelt dugványokkal, és gyökeres palántákkal, illetve a növény indájának felszabdalásával nyert úgynevezett szekunder dugványokkal. Természetesen az a legegyszerűbb megoldás, ha megbízható helyről vásárolunk gyökeres batáta palántát, illetve gyökérnélküli batáta dugványt. Én az elmúlt hat év alatt még nem vásároltam se palántát se dugványt, hanem elsősorban saját termésű batátából próbálok, kisebb-nagyobb sikerrel, elegendő palántát, illetve dugványt előállítani. A szaporítóanyag termelők, attól függően, hogy ők mit árulnak, a gyökeres palántát, vagy pedig a dugványt tartják jobb megoldásnak. Nekem az a véleményem, hogy nincs közöttük nagy különbség, ezért a gyökeres palántáimról az ültetés előtt mindig letépek a gyökerek döntő többségét, hogy meggátoljam girbegörbe, satnya gumók termesztését.

Az első évben én is vízben csíráztattam a batátákat. Kezdként, hogy el ne késsek vele, már időnap előtt, február közepén nekiláttam a szaporításnak. A batátákat félbevágtam, három fogpiszkáló segítségével, a vágott végükkel lefele, vízzel félig megtöltött pohárba lógattam őket. Az életképes gumók előbb-utóbb gyökeret eresztettek, és nekiláttak csírázni. Volt természetesen sok olyan is, amelyiknél a pohárban megzavarosodott a víz, a batáta valami oknál fogva elkezdett rothadni. Az ilyen poharat batátástól ellehetett dobni mivel menthetetlen. Amikor a csírák mintegy tíz centiméteresek lettek akkor letörtem őket a gumóról, és a május közepén esedékes kiültetésig megpróbáltam egy másik vizes pohárban megőrizni őket. Ez sem volt egyszerű feladat, mivel a

gumóról leválasztott dugványok a vízben gyökeret eresztettek, és növekedni is kezdtek. Ez volt a kisebb baj velük, az igazi gond akkor támadt, amikor valamilyik pohárba került néhány szál fertőzött dugvány, és emiatt a többinek is elkezdett rothadni a vízbe érő szára. Ezekben a poharakban az összes dugvány menthetetlennek bizonyult, és mehetett a kukába.

Idővel rájöttem, hogy a batáta csíráztatását, és tárolását sokkal egyszerűbb, és biztonságosabb földben elvégezni. Itt mondom el, hogy a batátát eredményesen csak kellően meleg, és világos helyen lehet csíráztatni ezért már négy évvel ezelőtt megépítettem az első fűthető csíráztató dobozomat. Öt centiméter vastagságú sztiropor lemezből, három méter hosszú, és egy méter széles, hőfokszabályzóval ellátott, elektromos árammal fűthető melegítő lepedőből, némi homok, drót, hosszú szeg, és műanyag fólia felhasználásával összeállítottam a három négyzetméteres fűthető, csíráztató és tároló dobozomat. A doboz alját képező sztiropor lemezre egy sor újságpapír, egy réteg műanyag fólia került. Erre terítettem az árammal fűthető lepedőt, egy újabb sor műanyag fóliát, mintegy öt centiméter vastag homokréteget, és még egy sor műanyag fóliát. Amikor nagyjából sikerült beállítottam a szükséges, minimum húsz fokos talajhőmérsékletet, a dobozba mintegy öt centiméter vastagságban virágföldet terítettem, és erre helyeztem a csíráztatásra szánt batátákat. Amikor ez megtörtént alaposan megöntöztem a földet és a batátákat, majd még egy réteg műanyag fóliával, és egy sor sztiropor lemezzel lecsuktam a dobozt. Minden reggel a sztiropor lemezt leszedem a doboz tetejéről, hogy a műanyag fólián keresztül fényt kapjanak a csíráztatásra szánt batáták, este pedig visszarakom szigetelő lemezt a doboz tetejére. A hajtások a gumókon levő rejtett rügyekből törnek elő. Természetesen itt is előfordul, hogy a gumók egy része megrothad, és elkell dobni őket, hogy ne veszélyeztessék az egészségeseket. Hetente kétszer megismétlem az öntözést, és amikor beindul a gumók csírázása, akkor hetente egyszer leszedem a több mint tíz centiméter hosszú dugványokat. Az alsó leveleiktől megfosztott dugványok virágfölddel megtöltött szaporító tálcákra kerülnek, amelyeket a batáta téli tárolására is használt, fűthető, és speciális lámpákkal is megvilágítható sztiropor dobozaimba rakok.

Tavaly nyolc alkalommal szüreteltem le a dugványokat, nagyon szépen szaporodtak, és eladásra

is jutott a palántákból. Idén nem tudom, hogy lesz-e elegendő palántám. Április elején volt az első palántaszüret, de a tavalyi évhez képest az idei, feleakkora területről negyedannyi egyed sem tudtam leszedni. A tálcákon tárolt palántákat rendszeresen kell öntözni, hogy biztonságosan várják be a májusi fagyosszentek elmúltával esedékes kiültetést.

Tavalyelőtt próbáltam első ízben szekunder batáta dugványokat ültetni a kertünkben. Nagyon meg voltam elégedve ezekkel a gyökér nélküli dugványokkal, amiket június vége fele szaporítottam az április közepén szabadföldbe kiültetett batáták indájának szétszabdalásával. Ezzel szemben tavaly a szekunder dugványok ültetése nem hozta meg a várt eredményt. Mindent úgy tettem mint az előző évben, de a hideg májusi időjárás nagyon megviselte az időnap előtt kiültetett batátabokrokat, legyengült az immunrendszerük, évközben tőlem sem kaptak elegendő energiát a talpra álláshoz, és ezért késő ősszel kevés termést találtunk a bokrok alatt.

Idén azt tervezem, hogy a továbbszaporításra szánt legkorábbi batáta palántáimat nem szabadföldben, hanem a fűtetlen fóliasátramban fogom elültetni. Bízom benne, hogy ott sokkal jobban érzik majd magukat, hamar lábra kapnak, és május közepére szép

hosszú indákat növesztenek. Ezeket majd felszabdalom, és az így nyert mintegy húsz centiméter hosszúságú dugványokat fogom kiültetni az időközben előkészített bakhátakra.

Így ültetem ki a batátadugványokat

Az édesburgonya fagyérzékeny növény, ezért csak május közepétől, tehát a fagyosszentek elmúltával ajánlott a szabadföldi kiültetésük. Mivel a batáta tenyészideje 100-110 nap, nem késünk el akkor sem ha csak június végén kerülnek földbe a dugványok. Ha gyökeres palántáim vannak, akkor a gyökerek mintegy kilencven százalékát kötelezően letépek a palántáról, és így az gyakorlatilag dugványként kerül a földbe. Amennyiben a palántám kissé megnyúlt a várakozásban, akkor szétvagdossom mintegy húsz centiméteres darabokra, és így több dugványt is nyerek egy palántából. Idén megpróbálkozom azzal is, hogy a dugványokat nem függőlegesen, hanem majdnem vízszintes helyzetben rakom a földbe, mivel egyes nagytermelők szerint ily módon több ízközből tud fűtben termést nevelni a batáta. A föld felett a dugványból csak két levél marad, a többi pedig, minél több ízközzel, a földbe kerül. Az így elduggatott növényeket alapos öntözéssel beiszapolom, hogy mihamarabb beinduljon a gyökerek fejlesztése, és a növény látványos növekedése. A batátát idén is fóliázott bakhátra fogom ültetni egy méteres sor-, és harminc centiméteres tőtávolsággal.

A batátatermesztéssel kapcsolatban ennyi fért bele ebbe az írásomba. A Fecske következő számában szeretném folytatni az erről szóló tapasztalataim megosztását az érdeklődőkkel. Ha valakinek a batátatermesztéssel kapcsolatban bármilyen kérdése van, bátran keressen meg, ha tudok akkor szívesen válaszolok az érdeklődőknek.

Végezetül ezúttal is mindenkinek megvalósítható célként jó egészséget kívánok, vigyázzunk magunkra, vigyázzunk egymásra, vigyázzunk az egészségünkre, mert az egészségünkben csak egy van!

Pál Károly

Közúti közlekedés szabályai vidékünkön egy évszázada

A magyar királyi belügyminisztérium 1910-ben adta ki az első szabályzatát a gépjárművek közúti forgalmáról. Bár már létezett egy régebbi törvény is a közlekedésről 1890-ből, amely minden valószerűség szerint elavulttá vált.

Amikor 1883-ban megépült Budapest-Szabadka-Zimony vasútvonala, mind többen használatba vették azt. Összetett választási politikai viták miatt a vasútállomás igen távolra került mind a 3 falutól. Megközelítése a földutakon leginkább igen nehézkes volt az időjárási viszonyok miatt. 1901-ben Szeghegytől a vasútállomásig, majd hamarosan Bácsfeketehegy és Kishegyes között is köves utat építettek. A parasztkocsik is sokszor inkább a köves úton mentek az állomásra, mint a feneketlen kátyús földúton. Hiába volt sokkal jobb megoldás, azonban a kövesút javítása szinte minden évben téma volt a községi tanácsüléseken. (Emlékezhetünk annó milyen is volt a verbászi köves út az aszfaltozása előtt).

Az első világháború után felénk is megjelentek a gépjárművek: autóbuszok, autók, motorkerékpárok. 1925-ben Feketics községben az összeírás szerint Gerber Jakobnak Turine Fiat 15 személy szállítására szolgáló 45 lóerős autóbusza volt, dr. Steinmetz Karl orvosnak 2 személyes 2 lóerős csukott Ford autója, Bútor Jánosnak és társaiknak volt egy 45 lóerős 6 személyes Peugeot nyitott tetejű személyautójuk és egy 45 lóerős Gans Fiat, ami 2 személyre és 3000 kilogramm tehersúly viteléig volt regisztrálva. Fehér Sándornak egy 2 személyes, 2 lóerős Puch motorkerékpárja volt.

Mind nagyobb forgalom miatt az új országunk a Jugoszláv Királyság 1926-ban szinte átmásolta az 1910-es közlekedési szabályzatot a gépjárművek közúti forgalmáról (részlet belőle):

- Minden gépjárművezetőnek 1910-től vizsgát kellett tennie. 18 évnél idősebb személy tehetett műszaki, közrendészeti és gyakorlati részből sofőrvizsgát. Közhasználatra szolgáló gépjárművet pedig csak oly férfi vezethet, aki élete 21-ik évét betöltötte.

- Minden járműnek évente műszaki ellenőrzésen kellett átesnie: megbízható irányító készülékkel kellett rendelkeznie, mellyel gyorsan és biztosan lehetett kormányozni. Egymástól teljesen független két fékberendezésnek olyan biztos működésűnek kellett lennie, hogy szükség esetén leggyorsabban megállítható legyen a jármű, valamint meredek helyen a hátracsúszását meggátolja.

- Motoros kerékpárnak élesebb kürtje kellett, hogy legyen és egy szintelen üvegű lámpája amivel megvilágította az utat. Többi gépjárműnek mélyebb hangú kürttel kellett rendelkeznie, mely a fogatos állatok számára nem volt olyan ijesztő. A járműveknek kürttel jeleznie kell induláskor, útkereszteződésnél és szükség esetén biztonság céljából. Elöl két szintelen lámpával, hátul egy lámpával kellett rendelkeznie, amelyek megvilágították az utat, azaz a rendszám táblát. Lámpákat sötétedéskor, este, ködben meg kellett gyújtani.

A jármű forgalmi rendszámmal és könyvecskével kellett rendelkeznie.

A városok és községek belterületén — ha teljesen szabad az út — a személyszállításra szolgáló és 3.000 kg-nál nem nehezebb gépjárművek legfeljebb 25 km/óránkénti menetsebességgel vezethetők, viszont a 3.000 kg-nál nehezebb gépjárművek pedig 20 km/óránkénti sebességnél nagyobb sebességgel nem haladhattak.

- a motoros járművek sebessége nem lehetett nagyobb a lépésben haladó lovas fogatokétól a nagy forgalommal rendelkező keskeny utcákban, ahol fogatos járművek és gyalogosok közlekedtek, forgalmas utcák útkereszteződésénél, éles kanyarokban, vasúti átjárónál, utcába be- és kifordulva, javítás alatt álló hídon, házról ki- és bemenet, vásárok közelében, ködben, félhomályban, sötétségben, csúszós úton, utcai összejöveteleknél, ha találkozik nyugtalan lovas- vagy ökörfogattal lelassítani, vagy a járművet le kellett állítania, ha az állatokra veszély mutatkozott.

- az út jobb oldalán kell közlekedni és a kerülés balról volt

- a járművek esetleg induláskor engedhetnek ki több bűzös gázt, de utána menet közben már nem és nem volt szabad gyúlékony anyagokat az útra engedni

- szerencsétlenség esetén a gépjárművet le kellett állítani és elsősegélyt biztosítani a sérültnek.

Az autóbuszoknak külön szabályzatuk volt. Csak megfelelő engedéllyel rendelkező vezető hajthatta. Elő volt írva a menetrend, jegyet kellett adni az utasoknak. Csak annyi személyt szállíthatott, ahány ülőhely volt. Dohányozni tilos volt az utasoknak. 1930-ban a maximális sebesség 30 km/óra volt meghatározva (feltételezhetőleg ez már a többi gépjárműre is érvényes volt). De 20 kilométerre le kellett csökkenteni a sebességet egyenletlen kövesutakon. Helysegeken belül azonban csak 15 km/óránkénti

sebességgel közlekedhettek. (Kövesút száraz időben igencsak poros volt, az olykor út másik oldalára sem lehetett átlátni.)

Mindazok a személyek, akik nem tartották be közlekedési szabályokat, büntetésben részesültek:

1. 15 nap elzárás és 200 dinár büntetés járt:

- a vezetőnek és a jármű tulajdonosának is, akik ha a forgalmi engedély nélkül közlekedtek, ha a kormány és fék hibás volt, ha nem rendelkeztek olyan szer-

Közlekedési szabályok betartásával a helybeli rendőrség foglalkozott volna. Ám az ő munkájukra is sokszor megjegyzés történt. 1927-es névsor szerint a parancsnok a híres, nagytörvényű szenttamási származású Sijačić Savo volt. A rendőrök Wolf Georg, Baksa János, Trifunov Vasilje, Pál József, Krisztián József, Skokij Antun, Belić Petar voltak. A helyi rendőrség minden visszaélésre, lopásra, ren-

Főutcai kövesút Pratscher V.: Feketitsch könyvéből (1936) – Az út szélénél kupacokban a javításhoz szükséges nyersanyag.

kezettel, ami megakadályozza a gurulását hátrafelé álló helyzetbe partos részen,

- ugyanolyan büntetés jár annak, aki a rendszámtáblát eltakarta, leszerelte, kicserélte

- ugyanolyan büntetés jár annak, aki hajtási engedély nélkül vezet, vagy szükség esetén nem mutatja fel. Ugyanakkor ugyanannyi büntetés jár a jármű tulajdonosának is, ha a sofőrnek nincs engedélye, vagy elvették tőle

- továbbá ugyanannyi büntetés jár, ha baleset esetén a vezetőnek nem áll meg, vagy nem akarja igazolni személyazonosságát

2. 200 dinár pénzbüntetés jár a vezetőnek, aki nem tartja be az előírt közlekedési szabályokat.

3. 15 nap elzárás és 200 dinár jár annak a vezetőnek, akinek ha utolsó büntetésének letöltése óta egy év még nem telt el, és az akkori szabályok bármelyikébe ütköző újabb cselekménye volt.

4. Rendőr elvehette a forgalmi könyvet és a hajtási engedélyt, amennyiben bizonyos súlyos körülmények nyertek megállapítást.

detlenkedésre, kihágásra figyelt. Így megjárta ifj. Kovács Cifra János 1932-ben, amikor a járdán hajtotta a kerékpárját. A rendőr feljelentette és 30 dinárral vagy egy napi elzárással lett megbüntetve. A büntetési utalványra (kazneni nalog) még külön 20 dinár illetéket kell befizetnie.

Az új állami, azaz számunkra a régi nemzetközi út még épülőben volt, amikor az újvidéki rendőrkapitányság már felállított egy motorizált közlekedési rendőrökből álló ellenőrző csapatot. 1938. szeptember 9-én értesítést kapott a község vezetősége róla, akik már nem csak a közlekedést, hanem magukat a rendőröket is ellenőrzés alatt tartották.

Sárközi Ottilia

Nőnap kézműves délután

Örömmel gyűjtöttük egybe a gyermekeket a Kozma Lajos Könyvtárteremben, a Gyermekmisszió szervezésében. Két csoportban foglalkoztunk a gyermekekkel és a fiatalokkal. Beszélgettünk a család

segítettek a nagyobbak a kisebbeknek. Köszönjük a jelenlévő szülők segítségét! Igazi, családi légkörben telt el a délután, melyet szeretetvendégséggel zártunk. Jó volt látni a gyermekek örömét, játékát az udvaron.

fontosságáról és értékéről. Mennyire fontos családon belül az egymás iránti figyelmesség, kedvesség és tisztelet. Hálánk jeléül minden résztvevő egy tulipán virágot készíthetett el anyukája, nagymamája számára. A gyerekek nagyon ügyesek voltak, és örömmel

Adja Isten, hogy minden gyermek egészségben, családdal körülvett szeretetben és Isten közelségében fejlődjön és nőjön fel.

Halász Renáta

Húsvétra készülén

Március hónap folyamán végig vettük a gyerekekkel a húsvét előtti történéseket a Gyermekmisszió szervezésében. A foglalkozásokat két csoportban folytattuk, ovis és alsós tagozatos gyerekek, illetve a felsős fiatalok számára. Hálás a szívünk, amiért nagy létszámban látogatták a gyermekek ez alkalmakat. Együtt készültünk az ünnepre. Történetek közül feldolgoztuk a Virágvasárnap, lábmosás, utolsó vacsora történetét. Elbeszélgettünk a bibliai Péter és Júdás döntésén és a következményeken. Végig vettük a nagypénteki szenvedéstörténetet és Jézus halálát, mely által személyes Megváltónk lehet. És a harmadnapi örömhírt: Feltámadt! Jézus él!

Hétről-hétre a gyermekek számára érthetően és érdekesen igyekeztünk feldolgozni az eseményeket. A történetek mellett sokat énekeltünk és kézimunkát is készítettünk.

Adja az Úr az Ő örömét, békességét és szeretetét családjaink számára! Áldott, kellemes Ünnepeket kívánok!

Halász Renáta

Kölesgombóc málnaszósszal

Ha unjuk már a túrógombócot és szeretnénk valami mást kipróbálni, ami kicsit ízben és állagban is hasonlít rá, akkor bátran próbálkozhatunk kölessel. Nagyon finom, egészséges és tápláló lesz a végeredmény.

Hozzávalók:

- 200 g köles
- kb. 400 ml víz
- 200 ml tehéntej vagy növényi tej
- 5 ek. kukoricadara
- 120 ml kókuszkrém (vagy főztejszín, 12 százalékos is jó)
- néhány csepp vanília aroma vagy 1 csomag vaníliás cukor
- 1 db citrom
- 80 g porcukor
- 1 csipet só
- 100 g zsemlemorzsa (cukros darált dióban és kókuszreszelékben is forgathatjuk)
- őrölt fahéj, ízlés szerint
- 2 ek. vaj vagy kókuszolaj
- 500 g fagyasztott vagy friss málna
- 3 ek. méz

Elkészítés:

- Mossuk át a kölest, majd rakjuk fel főni a vízben, közben kavargassunk néha bele. Amikor elfőtt a lé, jöhet hozzá a tej, a kukoricadara, kókuszkrém (vagy tejszín), vanília, a citrom reszelt héja, valamint kifacsart leve, a porcukor és a só. Kavarjuk jól össze és alacsony lángon főzzük, amíg összeáll, sűrű lesz a masszánk, majd a tűzről levéve, hagyjuk 20-30 percig hűlni.

- Egy serpenyőben pirítsuk meg a zsemlemorzsat, adjuk hozzá a fahéjat, és tegyük egy kisebb tálba.

- A málnaszószhoz vajat vagy kókuszolajat melegítünk egy lábasban, majd jöhet is bele a málna, 3 evőkanál méz, és elkezdjük főzni. Közben kavargassuk meg párszor, és főzzük alacsony hőfokon maximum 8-10 percig. Ezután passzírozzuk át egy szűrőn vagy szitán, esetleg konyharuhán, de egy teaszűrő is tökéletes.

- Nedves kézzel tetszés szerinti gombócokat formázunk, forgassuk meg a fahéjas zsemlemorzzában, majd jöhet rá a málnaszósz.

- A gombócokat darált dióban és kókuszreszelékben is meghempergethetjük, minden verzióban finom lesz.

H.Sz.

RÉGI DOKUMENTUMOK, FÉNYKÉPEK FEKETICS MÚLTJÁBÓL

1878-as tagosítás után mind többen építettek földjeikhez szállásokat. A szállások közelében kerteket, gyümölcsösöket, szőlőt, méheknek akácfákat telepítettek. Jóságokat tartottak. Életüket teljesen önellátóvá tették. Sajnos a világgazdasági fejlődésével szinte 8 évtized alatt meg is szűnt ez a romantikus világ.

Németh Sándor szállása a Vélityen a nagy száz éves nyárfával

Bertók József szállása. Háttérben a partoldalon az erdősítés látszik.

Fásítás Schmidt József szállásánál. Napjainkban Kiserdőnek nevezzük. Előtérben Nagy Kálmán

FECSKE TOLL

GYÓGYULÁS

Egy új kezdet, valaminek a végét jelenti.
Nem kell, hogy az út széles,
legyen keskeny ösvény,
azon talán tovább léphetsz.
Két oldalt tövissek sértik a testet, lelket,
a kitartás, akarat, hit sokáig éltet.
A múlt éveitől már a fájdalmat sem
érezed,
erősít, gyógyít a szeretet.

Bácsi (Vajda) Sára

ANYAKÖNYVI HÍREK

Újszülöttek

Beđet Krasnići és Klaudia Bajrami kislánya
Melisa
Csípő Zoltán és Andrea kisfia **Dominik**
Gzim Krasnići és Elizabeta Bunjaku
kislánya **Sajra**
Jovana Ratković kislánya **Lina**
Ritec Dávid és Klaudia kisfia **Mateo**
Irfan és Fatima Kovači kisfia **Elmedin**
Pál Ferenc és Uglár Szamanta kislánya
Lorena
Dejan Trivunović és Sanja Vujović kisfia
Tadija

Elhunytak

Pap László február 19, 85 évében
Maráz Sándor február 19, 79 évében
Garai Rózsa szül. Gáspár Rózsa február 26,
62 évében
Víg Lajos március 6, 82 évében
Elizabeta Rehner március 10, 76 évében
Slobodan Zvicer március 16, 81 évében
Milorad Lalić március 27, 74 évében
Ruža Jović április 3, 86 évében

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a "Tiho" temetkezési vállalatától kaptuk.

Fecske. Kiadja a Zöld Dombok környezet- és közösségfejlesztési szervezet, Bácsfeketehegy, JNA 24. Tel/fax: 024/739-063.

E-mail: feketicsfecske@gmail.com Folyószámlaszám: 310-8659-38. www.feketics.com

Tördelés: Bácsi Róbert. Munkatársak voltak: Bácsi (Vajda) Sára, Bíró Csaba, Dr. Kerekes József, Dr. Kasza Bálint, Halász Renáta, Hajvert Lódi Andrea, Orosz Attila, Papp Julianna, Pál Károly, Sárközi Ottília, Szukola Béla, Szarka Zsófia, Juhász Attila, Lakatos Janez. Készült Bácsfeketehegy a P.S. Print & Design nyomdában 2023. április.

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матине српске. Нови Сад
659.3 (497.113)
FECSKE: bácsfeketehegy havilap / szerkesztő Bácsi Róbert.
– 1. évf., sz. (2004). – Bácsfeketehegy: Zöld Dombok környezet- és
közösségfejlesztési szervezet, 2004. – Illusz.: 30 cm
Mesečno.
ISSN 2217-3706
COBISS.SR-ID 201634567

The Wedding

